

Manželství. Rodiče a děti.

Uzavření manželství – zákonné překážky

Vyberte, zda v následujících možnostech je či není uzavření manželství možné.

- Petr (23 let) si chce vzít Hanku (16 let), se kterou čeká dítě
- Jan (28 let) si chce vzít Janu (26 let), svoji sestřenicí
- Ali (46 let, Alžírčan) si chce vzít Kristýnu (30 let, Češku), ačkoliv už jednu ženu má. Byl by rozdíl mezi uzavřením manželství v Alžírsku a ČR?

Vznik manželství

Kterým okamžikem právně vzniká manželství?

- svobodný a úplný souhlasný projev vůle snoubenců, že spolu vstupují do manželství („ano“)
- výměnou prstýnků, resp. nasazením druhého z nich
- podpisy do osvědčení – veřejné listiny, která je při obřadu, a to před osobou z matričního úřadu
- zápisem do matriky

Příjmení

Naformulujte možné kombinace příjmení, které připadají pro osoby vstupující do manželství v úvahu – snoubenci při sňatečném obřadu činí statusové prohlášení o příjmení. Snoubenci jsou Petr Novák a Petra Kučerová. Uvažujte 5 možných variant (neuvažujte pro ženu možnosti bez –ová).

-
-
-
-
-

Uzavření manželství – speciální situace

- Můžete uzavřít v zahraničí? Kde to je možné? Víte, kam se taková manželství v ČR zapisují?
- Mohou dvě osoby stejného pohlaví uzavřít u nás stejnopohlavní manželství? Mohou tak občané ČR učinit v zahraničí? Jak by se poté zacházelo s takovým manželstvím v ČR?
- Musíte být na obřadu přítomni osobně?
- Můžete uzavřít manželství v přímém ohrožení života?

Manželství – SJM

Rozhodněte, co nepadne do SJM v době trvání manželství, kromě otázky a) (před uzavřením manželství).

- majetek, který nabyt každý sám před uzavřením manželství
- zubní kartáček
- automobil
- mzda
- osobní ohodnocení za pracovní výkon
- příjmy z nemocenského pojištění
- peníze, které jste získal/a jako náhradu škody za to, že Vás pan XY srazil autem a Vy jste si zlomili nohu
- mobilní telefon
- prodej mobilního telefonu (= peníze za prodej)
- dar k narozeninám (lyže)
- dědictví, které Vám odkázala Vaše maminka, která zesnula
- dluhy

Součástí společného jmění je to, čeho nabyl jeden z manželů nebo čeho nabyli oba manželé společně za trvání manželství, s výjimkou toho, co

- slouží osobní potřebě jednoho z manželů,
- nabyl darem, děděním nebo odkazem jen jeden z manželů, ledaže dárce při darování nebo zůstavitel v pořízení pro případ smrti projevil jiný úmysl,
- nabyl jeden z manželů jako náhradu nemajetkové újmy na svých přirozených právech,
- nabyl jeden z manželů právním jednáním vztahujícím se k jeho výlučnému vlastnictví,
- nabyl jeden z manželů náhradou za poškození, zničení nebo ztrátu svého výhradního majetku.

Součástí společného jmění jsou dluhy převzaté za trvání manželství, ledaže a) se týkají majetku, který náleží výhradně jednomu z manželů, a to v rozsahu, který přesahuje zisk z tohoto majetku, nebo b) je převzal jen jeden z manželů bez souhlasu druhého, aniž se přitom jednalo o obstarávání každodenních nebo běžných potřeb rodiny.
(ustanovení § 709 a 710 občanského zákoníku)

Manželství – SJM vypořádání

Vypořádejte SJM. Muž a žena se rozvádí, mají dítě Adama (8 let), který aktivně hraje hokej, kam jej rodiče vždy vozili hned po škole. Matka pracuje jako prodavačka v samoobsluze, otec je zástupce ředitele úspěšné firmy v oblasti stavebnictví. Dítě bylo svěřeno do výhradní péče matky. Vypořádejte z nabízených možností – co z toho byste určitě přisoudili matce? Co když otec dostane rodinný dům?

- rodinný dům – hodnota bez nábytku 12 000 000 Kč
- chata – hodnota 2 000 000 Kč
- auto – hodnota 1 200 000 Kč
- pes
- počítač – 24 000 Kč
- notebook vč. příslušenství otce soukromý – 32 000 Kč
- notebook vč. příslušenství matky soukromý – 21 000 Kč
- myčka – 8 000 Kč
- pračka – 12 000 Kč
- lednička – 19 000 Kč
- křeslo a gauč – 25 000 Kč
- jídelní stůl – 8 000 Kč
- 4 židličky – kus 2 000 Kč
- oblečení otce – triko – 1 200 Kč
- oblečení matky – kalhoty – 2 000 Kč
- obraz v předsíni – 3 000 Kč

atd.

Zánik manželství

Jmenujte způsoby zániku manželství podle českého práva (je jich 5).

Určování otcovství

1. Petra a Pavel nemohli mít spolu dítě, rozhodli se pro možnost náhradního mateřství. Paní Dvořáková se nabídla, že jim dítě donosí a porodí a podstoupila tak otěhotnění umělé (implantace embrya z genetického materiálu Petry a Pavla). Kdo bude matkou dítěte?
2. Adam a Eva jsou manželé, ale již rok a půl spolu nežijí a ani se nevidají, přesto se prozatím nerozešli (rozvodové řízení není ukončeno). Eva se seznámila s novým přítelem, Lukášem, se kterým čekala dítě, které včera porodila. Kdo bude zapsán jako otec dítěte do matriky?
3. Kristýna a Jakub žili jako nesezdaný pár a čekali spolu dítě. Hned během prvního měsíce těhotenství Jakub nešťastnou náhodou zahynul při autonehodě. Kristýna dlouho neváhala, protože chtěla, aby dítě mělo „tatínka“. Krátce před porodem uzavřela nové manželství s Ondrou. Kdo bude zapsán jako otec dítěte matky?

Vztahy mezi rodiči a dětmi

1. Co si představíte pod pojmem rodičovská odpovědnost?
2. Vnučka Kamila (13 let) zdělila po dědečkovi byt v Brně, protože byla dědečkovou oblíbenkyní a dědeček chtěl, ať je zajištěna. Rodiče Kamily však byt chtějí prodat. Mohou?
3. Petr (13 let) dostal od rodičů trest od rodičů za známku ve škole a trojku z občanské výchovy. Rodiče mu zakázali na týden sledovat televizi. Mohou?
a. Doplnková otázka: Co zákaz sledování televize po 22 hodině?
4. Kdo může vyzvednout dítě ze školní družiny?
5. Eliška (8 let) měla úraz na kole. Zlomila si klíční kost a lékaři ji chtěli operovat, protože kost začala špatně srůstat. Zatímco otec s lékařským zákrokem souhlasí, matka se brání a za žádnou cenu na operaci dítě „nepustí.“ Co s tím?
a. Změnila by se odpověď, kdyby Eliška spadla z kola a hrozilo jí, že bez lékařského zákroku zemře?
6. Do kdy musí dítě rodič vyživovat? Musíte i Vy vyživovat rodiče?
7. Rozlište péči o dítě po rozvodu rodičů – individuální, střídavá, společná.
8. Které soudy rozhodují velkou část věcí týkající se dětí?

Vztahy mezi jinými osobami a dětmi

Zkuste svými slovy vysvětlit, v čem spočívá podstata:

- a) osvojení
- b) poručenství
- c) opatrovnictví
- d) svěření
- e) pěstounství
- f) ústavní výchovy
- g) role OSPOD

Doplnková otázka: Můžete být osvojeni i Vy?